

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. Decretum comitans etiam extrinsecùs constitutum, ac scientiæ mediæ
subnixum admitti nequit.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

CERTAMEN V.

*Decretum comitans, etiam extrinsecus
constitutum, ac Scientie medie subni-
xum admitti nequit.*

1. Prefata impugnationes decreti concurrenti comitantis in iis, qui decretum Dei per extrinsecos effectus, & operationes constituunt eandem vim omnino omnes non habent: etenim, qui constituit per intrinsecum Deo adaequate docent antecedentiam, & decreti huius, & connexionis cum determinatione, & consensu creaturae voluntatis, atque euerfione creaturae libertatis vitare non possunt: ut fusc haecius contra ipsos monstratum est; id quod in constitutibus decreta libera Dei per extrinsecum, aequum locum non habet: cum Dei decretum concurrenti, & determinatio libera in actu secundo consensu ipso, & operatione creaturae voluntatis, quae actus secundus, & determinatio huius voluntatis est, compleatur: ac proinde ad idem posterius natura respectu libertatis creaturae spectat, cui propterea officere nequeat, cum natura & causalitate exercitio eius libertatis non praecedat: solaque indifferens voluntatis divina, sicuti & humana, ante virtutis exercitium determinatum, ac liberum consensui creaturae identificatum supponatur solum, quae certam, 3. a. n. 6. ex mutua dependentia duplicis agentis liberi in se determinando, & operando, adhuc comitantes, virtutis libertatem euerfiri probant, in hac etiam constitutione decretorum Dei liberum per extrinsecas operationes, & effectus aequo probant: ut ea perpendenti, & penetranti facile clarebit: pro euerfione autem creaturae libertatis speciatim in hoc modo constituendi decreta libera Dei nihil prosus est, quod appareret adhuc, pugnet, ut nuper ostendimus: sed nec pro decreti frustrabilitate: cum enim virtutis exercitium liberi voluntatis virtutis constitutum idem ipsum sit, nempe, & Dei concursus, & operatio, seu consensus illi identificatus creaturae voluntatis, neutrius exercitium liberum alterius exercitio deficiente esse poterit: alterius vero exercitio deficiente non poterit non alterius exercitium liberum deficere: quare neutrius decretum, seu determinatio libera poterit vltimus frustrari solum in hac etiam constitutione decretorum Dei per extrinsecas duas in re praesenti difficultates restant. Prima liberum virtutis voluntatis exercitium casu in eundem consensum, & operationem concurrere. Secundo decretum efficax Dei, nec potius, nec maiore, specialioremque, ac strictiorem titulo infustrabilitatem habere, quam efficax consensus creaturae: cum solo titulo identitatis necessariae virtutis efficaciae voluntatis & determinationis sit: hoc autem concedere periculosum in fidem, & temerarium est: cum efficaciae voluntatis Dei infustrabilitas, ut Dei propria a scriptura, Patribus, & Theologis proclametur: & haec sane difficultas aequo necessaria comitantiam sympathicam determinationem ex aequo diversarum, ut infustrabilitati diuini huius decreti succurratur, excogitatum conuellit. Dixi duas has difficultates, quod ad praesens attinet in constitutione decretorum Dei per extrinsecas operationes, & effectus superesse, quia ex falsitate eius constitutionis decretorum Dei per extrinsecum quidvis, à capite modus hic defendendi comitantiam huius decreti concurrenti cum determinatione, & consensu voluntatis creaturae satis superque impugnaretur: verum eam constitutionis huius falsitatem ostendere alterius loci & fusillime disputationis est, ut contr. 4. videbimus.

2. Igitur, ut tribus hisce praesentis loci difficultatibus reliquis occurrant ad scientiam mediam, qua Dei de suo concursu decretum innitur natura sua, ac necessario reguletur recurrunt. Inde enim, nec Deus casu concursum decernit, nec frustrationis decreti sui periculo se exponit nec solo titulo necessariae comitantiae cum determinatione libera creaturae infustrabile decretum efficax concipit, nec libertas proxima alterius voluntatis violatur; siquidem Dei decretum conditionate praesum exercitium voluntatis creaturae supponit, cum comitem se absolute

Deus per illud decretum adiungit: cum tamen liber omnino tunc sit, ut non se adiungere possit: quare neutrius libertas violatur, nec casus, sed à consilio Deus se ad cooperandum creaturae voluntati adiungit: nec solo titulo necessariae comitantiae virtutis determinationis, comitantiae virtutis creaturae, ac diuinae voluntati Dei decretum infustrabile est; sed ex essentiali ipsi soli determinationis creaturae conditionate praesumptione. Ita has difficultates praenuntiant Valquez, Arrubal, & Valquiari reliqui citati cert. 1. qui Dei decretum per extrinsecum constituunt: quorum hac in re doctrinam approbant & subtiliter defendunt ibidem citati Murciani Recentiores, licet in constitutione decreti liberi Dei ab eis dissentiant. Possunt autem reliqui comitantes sympathiae determinationum virtutis voluntatis diuinae, & humanae, etiam Dei decreta per intrinsecum Deo, omnino constanter, ut impugnationes datas, vel soluant, vel mollius excipiant, ad necessariam hanc regulationem decreti Dei recurrere: & quidem, tam constituentes decreta Dei per extrinsecum, quam constituentes per adaequate intrinsecum Deo, hypotheseim, sub qua consensus, & determinatio creaturae voluntatis conditionate futura videatur à Deo, ut de se concurrere stant, atque ex parte sui cooperationem adiungat, non eodem modo constitunt; quidam enim ex parte hypotheseim cum vocatione indifferente decretum Dei de sua cooperatione constitunt, y. g. Si vocauero Petrum, & decreuero conuenire ad bonum consensum consentiet: ita censet Valquez altero ex citatis locis expresse, altero vero aequaliter, nempe si vocauero Petrum, & non subtrahero neque concursum consentiet; neque enim subtrahere suum concursum aliud formaliter est, quam ipsum non decernere: quare negatio subtrahendi concursus à Deo ipsam est, quod concursum decerneret: ac proinde si non subtrahero tan undem valet, imò idem ex parte rei significat est, ac, si concurrere decreuerit. Alii vero cum Arrubal, siue intrinsecus, siue extrinsecus decreta libera Dei constituant, hypotheseim sola vocatione complere possunt Deique, & nostram determinationem, & operationem simulante conditionate futuras, pro posteriori ad eam hypotheseim collocare: virtutis autem modo futurum conditionate consensus quouis decreti constitutione, quod praesentia scientia media qua decretum reguletur ostendenda est impossibilis, ut comitantes decreti concurrenti omnimoda ostendatur repugnancia.

3. Atque decretum ex parte hypotheseim ad futurum conditionate consensus nostri, cuiusque scientiam mediam non posse constitui probatur facile contra Valquez, & affectas decretorum Dei per extrinsecos effectus, & operationes constitutores. Etenim decretum liberum Dei de concursu cum nostra voluntate ad consensum voluntatis creaturae ipsa per vos concursus, seu effectus extrinsecos essentialiter constituitur: ergo nequit ex parte hypotheseim poni decretum liberum Dei, quia extrinsecos concursus, & effectus Deo etiam ex parte hypotheseim constituitur, est per se notum aequo, atque nihil posse alicui neque in signo aliquo sine seipso esse. Atqui extrinsecos effectus, seu concursus Dei idem ipsum est, quod consensus, seu consensus voluntatis creaturae: ergo nequit Dei decretum, & subinde concursus extrinsecus, quem, ut essentialiter constitutum, claudit, poni ex parte hypotheseim, quia consensus, seu operatio creaturae, ex parte etiam hypotheseim eiusdem, ponatur: est aequo per se nota, eademque ratione consequentia haec, atque praecedens. Atqui idem nequit poni pro hypotheseim ad futurum conditionate consensus nostri scientiam mediam futuram gentem sui ipsius, neque ad scientiam mediam futuram suam contingentis conditionate, sed solum ad futurum ineptam scientiam; ergo, in horum constitutorum sententia, nec potest poni ex parte hypotheseim decretum concurrenti ad consensus nostri futurum conditionate sciendi ad consensus nostri futurum reductionem ad impossibilitatem. Consequentia bonitas reductionem ad impossibilitatem, seu ad duplex contradictorium à quouis facile demonstrabitur. Antecedens probatur. Nihil enim contingit existeri in aliquo statu essendi sub conditione, quod non existat. Ac rursus, non nisi inepta scientia est, si per se existat, existeri, nedum acutissima peripeteia, laborque Deo digna conditionate scientia. Adde argumentum quod Deo digna conditionate scientia. Adde argumentum aliud quod constitutores etiam decretorum per Deo intrinsecum constaret. Simultanea naturae existentiae decretum non sufficit ad constituendam futuram conditionate

tionatam vnus sub hypothefi alterius, siue vt vnus, vt alius vnus conditionatæ propriæ hypothefim constituat: at per vos decreti concurrunt, ac determinationis seu consensus nostri sola est simultanea natura, & ordine causalitatis existentia: ergo decretum nequit esse hypothefis propriæ futuritionis conditionatæ nostri consensus: quare nec scientia propriæ conditionatæ de hoc sub hypothefi illius poterit haberi. Ratio maioris est: quia conditio, quæ apta est ad hypothefim futuritionis conditionatæ alterius constituendam, debet vltra coexistentiam virtutis, aliquem influxum, siue physicum siue intentionalem habere: quare abique ratione causæ veræ, & prioritatis naturæ siue physice, siue intentionalis respectu eius, cuius conditionatæ futuritionis, vel hypothefis est, vel hypothefim constituit, nequit ad eius hypothefim pertinere.

4. Dices: id verum esse, si inter simultaneam solum ordine causalitatis nec ordine naturæ, & causalitatis priora, & posteriora necessaria connexio absit, vt inter galli cantum, & Turcæ conuersionem simul exituram, aut, si inter vnus existentiam, aut futuritionem ad alterius existentiam, aut futuritionem simultaneam sit connexio, vt in sympathia comitante determinationum virtutis voluntatis diuinæ, & humanæ optime vnus posse hypothefim futuritionis conditionatæ alterius extremi constituitur: contra tamen: quia, etsi conditionatis, quæ disparata vocantur, vt conuersio Turcæ, si gallus canet, simul exituris conuersio ex Dei decreto accedat, (vt pluribus quæ in scriptura futuritionem conditionatam sonant accessit) tamen neutrum eorum ad futuritionis propriæ conditionatæ extremi alterius hypothefim constituendam potest pertinere: ergo connexio simul exiturorum satis non est, vt alterum possit hypothefim futuritionis propriæ conditionatæ alterius constituitur: sed requiritur virtutis, vt aliquo modo siue physica siue intentionalis causa eius, quod sub eo conditionatæ est futurum, Dices: connexionem hanc ex decreto Dei conditionatorum de se disparatorum extrinsecam, & mere voluntariam illis ex alterius nimirum voluntate esse: determinationibus verò virtutis voluntatis diuinæ, & humanæ necessario ex sympathia comitante simul determinationis esse intrinsecam, & vnicuique earum naturam. Item (vt omnia simul horum effugia monstremus) in decreto concursus Dei respectu determinationis, & consensus nostri aliquis præcedentia, vltra mutuum connexionem adest, etsi non causæ, causalitatis tamen Dei quæ in nostrum concursum, & determinationem, consequuntur nostræ voluntatis, quasi reflexa tendit causalitate: quæ præcedentia causalitatis, etsi causæ, & prioris naturæ (quæ comitantiam virtutis absolute excludit) non sit, satis tamen est, vt decretum Dei ad hypothefim futuritionis conditionatæ consensus, & determinationis nostræ possit pertinere. Ostendi supra præcedentiam hanc causalitatis decreti diuini de suo extrinsecam concursu, & nostro concursu, & consensu ipsius identitatis esse veræ causæ, & prioris naturæ respectu nostri concursus, seu consensus diuino concursui identitatis, quo comitans sympathia virtutis determinationis, nostræ nimirum, & diuinæ excludebatur, atque ostendebatur pura comitantia virtutis determinationis seruata non posse decretum Dei futuritionis conditionatæ consensus, & determinationis nostræ hypothefim constituitur, vt argumento contendimus proximo: sed aliunde iam ex vniuersaliiori principio præfatas omnes solutiones præcludimus: ostendimusque eas potius omnes decretum concursus diuini ab hypothefi futuritionis propriæ conditionatæ consensus, & determinationis nostræ propterea excludere: sic autem ostendo.

5. Connexio necessaria, siue pure comitantia, siue causalitatis vnus extremi ad aliud, excludit ab hypothefi futuritionis conditionatæ alterius extremi illud, quod cum eo ita necessario connexionem est: atqui decretum efficax Dei de suo concursu cum nostra determinatione, & consensu Dei concursui identitatis necessario connexionem est cum nostra determinatione, & consensu: ergo necessario excludendum est ab hypothefi futuritionis conditionatæ propriæ nostræ consensus. Discussus est legitimus. Minor, & aduersariorum doctrina

Christoph. de Orbe, de Deo Vno. Tom. I.

na, & omnibus nota est. Maior probatur: necessitas illationis inseparabilis à necessaria connexionem vnus extremi ad aliud, siue absolute positi, siue in hypothefi, excludit huius alterius contingentiam, siue absolutam, siue conditionatam sub illius extremi, sub quo in hypothefi solum posito fore eueniat, sub qua proprie conditionatæ futuritionis alterius est, huius alterius contingentiam seruare debet: ergo necessitas illationis inseparabilis à necessaria connexionem vnus extremi ad aliud excludit illud ab hypothefi futuritionis propriæ conditionatæ alterius, quod cum ipso necessario connexionem est. Maior est certa. Minor est apud nostrates omnes indubitata: imò, & apud Dominicanos scientiæ mediæ aduersarios, qui, vt pure necessariam, ac non mediam inter absolute necessariam, & absolute liberam eam futuritionem, cuiusque scientiam probent, decretum, & auxilium de se efficacia, ac necessario connexa in hypothefi ponunt, & decretum insuper de conditionatæ futuritione ex parte obiecti conditionatum, etsi ex parte subiecti, & actus absolutum; eademque de causa disparata conditionatæ nostræ extrinsecus ex decreto Dei necessario connexa pro conditionatis futuris nostri Doctores relegant. Ex quibus concluditur rursus scientiam hanc non futuris proprie conditionati esse, nec mediam, sed prorsus absolute necessariam, & naturalem, si ex parte hypothefis cum auxilio decretum Dei efficax concurrendi cum creata voluntate ad futuritionem consensus apponatur: ac subinde decretum ei scientiæ innixum, nec scientia media dirigi, nec regulari, sed necessaria prorsus, & quæ difficultates propositas non emoliat. Inferitur secundò: posito ex parte hypothefis decreto efficaci concurrendi ad nostrum consensum ratione suæ necessitate connexionis, cuiusque auxilio in hypothefi apponatur, consensum eodem modo conditionatum fore, cuiusque scientiam arquo titulo mediam & regularium decreti esse ab his authoribus dici debere: quod Vasquez, & reliqui firmiter negant, ac negare debent, esset enim admittere efficaciam ex parte antecedentis physice ad consensum nostrum necessariam esse ad illum, etsi non intrinsecam auxilij, & vocationis entitatis, aut intrinsecam decreto ex parte hypothefis & in eodem signo, & priori naturæ ad consensum conditionatum, & absolute ad absolute vocationi adiungendam.

6. Subtiles, sæpeque laudari à nobis Murciani Recentiores, ex adiunctione efficacis decreti vocationi ex parte hypothefis ad consensum sub ea futurum, aiunt, non inferri fore determinate consensum, sed disunctum, vel consensum, vel mansurum decretum sine consensu, ac proinde frustratum; seu, quod idem est, non mansurum ex suppositione, quod sit pro priori hypothefi, quam constituit ad futuritionem conditionatam consensum, & absolute ad eius futuritionem absolutam: cum autem determinatè non inferatur, sed disunctum consensum, vel contradictio manendi, ac non manendi decretum, ex decreto in hypothefi, manet adhuc contingentia, & liberas voluntati creatæ ad consensum ex se apponendum: cum ad vnum extremum determinare necessitas non sit: ingentes tamen huic solutioni gratias habere possent Dominicani præfinitores, ac prædeterminatores: si vel probabiliter haberet: etenim eorum præfinitione, & prædeterminatione eodem modo differrent: nempe necessitate sua, & antecedente connexionem cum nostro consensu, non inferre illum determinare, sed illum, vel contradictorium essendi, & non essendi prædeterminationem, & præfinitionem suppositas, vel in hypothefi ad conditionatum, vel absolute ad absolute: nec grauaretur scientiam, & consensum conditionatum appellare, & contingentis in eo statum futuri, si id in nostris, & veris principij passuros nos crederent. Verum nihil vero simile ea doctrina habet: etenim libertas in actu primo, seu indifferens voluntatis potestas physica vera, ac non ficta, etsi ad duplex extremum disunctum sit, ac non ad alterum determinatè, debet esse ad duplex extremum possibile, ac sibi possibile disunctum apponi: atqui alterum disuncti à se assignari

difficultates componitur.

7° Secundum modum constituendi hypothesin non ex decreto concurrendi, sed ex vocatione, & circumstantiis aliis, & decretum Dei ex parte consequentis cum nostro consensu v.g. *Si vocavero Petrum in his circumstantiis ambobus determinabimur & concurremus ad eius consensum* aptior est doctoribus decreti huius comitantis in eo quippe obiecto omnis antecedentia decreti divini ad consensum nostrum excluditur, puraque comitantia viviusque servatur; sed certe, cum ante scientiam illam mediam eius obiectum debeat præcedere omnino independentes ab apta, determinatio seu decretum concurrendi sub illa hypothesi simul ex parte consequentis cum nostra determinatione præsumitur, nequit esse regulatum per scientiam mediam. Vnde inferitur primo: decretum concurrendi cum nostra voluntate ad nostrum consensum essentia sua non dirigi à scientia media. Patet quia nihil absque essentia sua in statu illo esse potest: acui decretum concurrendi in statu illo futuritionis suæ conditionatæ comitatur cum nostro consensu ponitur non regulatum per scientiam mediam: ergo decretum concurrendi essentia sua non regulatur per scientiam eam. Si enim hoc essentia sua haberet, nullo decretum absque ea directione, & regulatione esset in vilo statu posset. Inferitur secundò: illud decretum Dei, & determinationem, seu consensum nostrum conditionatum comitatur, calce, ac non à Consilio in eo statu adiungi, neutriusque in illo statu, siue status illius servari libertatem: nec magis, seu strictiori titulo decretum Dei quam nostræ voluntatis determinationem naturæ suæ esse infruitabile: hæc siquidem omnia sola essentiali regulatione, & præsuppositione scientiæ mediæ ad decretum concurrendi saluare Doctores isti tentabant. Inferitur tertio: decretum absolutum concurrendi, quod non, nisi scientia mediæ præiuxa ex iuxta directionem, & regulatione essentia sua, eius hanc solutionem, concipitur diversæ essentia, & naturæ esse, atque conditionatum illud quod absque scientiæ mediæ regulatione sub hypothesi vocationis comitatur conditionate fore cognoscitur; cum alterum ex specie sua non regulatur, imò per illam regulatur, vt vidimus, dirigi ac regulari: quare, si hoc regulatum essentia sua per scientiam mediam absolute positum eas difficultates in statu absoluto euadat, & positum ad scientiam aliam reflexum sub hypothesi, non solius vocationis, & aliarum circumstantiarum, sed scientiæ mediæ directæ de illo altero decreto conditionato irregulato, & irregulabili per scientiam mediam illas etiam in statu futuritionis conditionatæ euacuat; secus autem illud, quod scientiæ directæ conditionatæ irregulatum, & irregulabile

& Ex his autem rursus eandem doctrinam impugno: etenim, cum in hac questione decretum Dei concurrendi diuinum necessarium creatæ voluntati, vt operetur, seu eius consensui, & operationi, vt existat dependenter à Dei causâ vniuersali primâ influens, & voluntate, vt ex intinfecto prædicato creatæ causâ, & operationis debet, hac existere, & illa operari, quin absque Dei voluntate, & cooperatione, vel voluntas creatæ operari, vel eius operatio existere possit: admissio semel decreti Dei de iusto concursu, & cooperatione cum creatura, vel creatæ voluntate, quod quidem possibile fit ac non fictum, & tamen sufficiens, cum ad possibiliorem operationis creatæ voluntatis, tum ad eius etiam conditionatam futuritatem, & scientiam mediâ irregularem, & irregularem (vti in decreto concurrendi constanter cum consensu nostro conditionatè futuro in obiecto primæ scientiæ conditionatæ, directè his Doctores admettendum est) non est decretum necessarium causâ primâ illud aliud scientia mediâ regulatam, sed potius iurisdictionis, de quo nulla in præsentî controuersia est: siquidem quæsitio eadem foret, cum quæstione de possibiliitate Socrificitarum præfinitionum consensui liberi per scientiam mediâ regulatam examinanda, & negatiue definienda controu. 4. ex nostra licet iurisdictione, argumentis impertinens, ac præmatrice hic non instrudens, sed propria illa quæstionis esse scilicet: vnde eis ad huius præsentis modi impugnationem, vt vix argui poterit quibus adducere; quin recte feribenda methodo, vel anticipatione, vel molestia perperam officiat. Satis nunc fuerit offensibile ex præfinitionum Socrificitarum nullius sententia necessarium, ad voluntatis creatæ operationem, & consensum doctri- nam (etsi vera sit) perperam ad decretum concurrendi necessarium ad creatæ voluntatis operationem, & consensum ab hisce Doctores induci. Mitto impugnationes alias, quibus (admissa regulatione necessariâ, & differentiali decreti cuiusvis Dei de iuxta cooperationem creatæ voluntate ad consensum) insinuant Recentiores, & decreti concurrendi, & nostri consensui libertatem euertere essentiali scientiæ mediæ præsuppositiones. Hæ quippe impugnationes, earumque solutiones, quæ possunt adhiberi, fufius examinem, cum possit hæc labori requirunt: nempe dum agatur de decreto concurrendi auxilium efficax, quod explorato apud nostras scientiam mediâ supponit, vt prædeterminationis certitudo cum nostra libertate Catholice consistat: quare earum omnium impugnationum, & resolutionum rigidum examen ad controu. de prædell. lin- quat. Mitto denique eusdem vtique modo constituendi obiectum scientiæ mediæ ad decretum concurrendi concipiendum præuiz, ac directius conueniens; scilicet esse scientiam mediâ consensui voluntatis, non qui sub hypothesis possibili esset; sed hypothetici impossibili, quod voluntas absque Dei consensu posset operari, se enim ipsa chimericam voluntatem esse, & scientiam conditionatam præuiam impossibilem adstruere satis prodic. Porro, quæ pro hoc decreto comitante Ribadeneyra multum, & inique mendaciter obiecit ex domino Dei in actus bonos debitoribus nobis dictis supra dum præcipia eius argumentum attigimus euanescent: & ex domino etiam Dei permissendi actus prauos contra ipsum insinuant, vt longius singulariter referre, ac diluere, ac infutare con- (quod valde od.) negotij, & laboris fuerit.